A°. 1834. N°. 58.

ZONDAG DEN 20sten JULIJ.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

BURGERLIJKE STAND.

Gouvernements Secretarij.

Den 17 Julij 1834.

Heden zijn ten Gouvernements-huize in *ondertrouw* opgenomen: GEORG LUDWIG RÖPERHOFF, *jongman*, oud 44 jaren, geboren te *Lehr in Oostvriesland*, en JOHANNA MARIA GEERTRUIDA DE FRIDERICI, *jonge dochter*, oud 19 jaren, geboren te *Rade in Engeland.*

In kennisse van mij,
Eerste Commies ter Secretarij voormeld,
G. S. DE VEER.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

[*Uittreksels uit de Nieuwe Amsterdamsche Courant en Algemeen Handelsblad tot 22 Mei.*

AMSTERDAM, 20 *Mei.*

Een partikuliere brief uit New-York, dd 17 April, bevat het volgende:

Hoe groot des publieks deelneming aan de verkiezingen is geweest, blijkt uit de omstandigheid, dat meer dan 20 000 burgers hunne stemmen indienden. Des avonds hield de partij der Bank eene vergadering in de vrijmetselaars loge. Eenige personen die bij het vechtrumoer in de zesde stadswijk waren gekwetst geworden, begaven er zich henen en stelden de zaak zoodanigerwijze voor, als waren zij niet dan met de uiterste moeite van vermoording vrij gekomen. Hierop ontvlamde de vergadering in woede, en er werd besloten dat alle goede burgers den volgenden morgen zich tot het stemmen in gezegde wijk zouden laten vinden. Des anderen daags trokken nu ongeveer een honderdtal burgers van de vrijmetselaars-loge naar de plaats der stemming, en ettelijke duizend hunner aanhangers verzamelden zich insgelijks aldaar, sommigen met stokken, knodsen, dolken, enz. gewapend. Ondanks de verbittering welke deze optogt verwekte, werd de rust niet gestoord, tot toen een schip met democratische kiezers aankwam, van welks matroozen er een, eenen Ier met zijnen stok sloeg, en nu ontstond er eene vechtpartij in welke vele lieden gewond werden. De policie, talrijk in de weer, nam verscheidene rustverstoorders in hechtenis, en deze dag verstreek zonder verdere volksberoering. Toen echter het schip de vrijmetselaars-loge voorbij voer, verhieven eenige jongelieden een geschreeuw ter gunste van den Jacksonschen candidaat, de Heer Cornelius Lawrence. Dit had ten gevolge dat de tegenpartij eenen onschuldigen Ier overviel en deerlijk havende. Hij ontkwam en riep zijne vrienden in de Douanestraat ter hulp. Verscheiden honderden waren oogenblikkelijk op de plek bijeen, en nu ontstond het gevecht. Allen die zich in het gebouw der vrijmetselaars-loge vergaderd bevonden, waren met knodsen gewapend, en zoo was het insgelijks het geval met vele bewoners der zesde stadswijk. Uit de vensters van het gebouw steenen, enz., op het benestaande volk geworpen. Het berigt dezer rumoeren kwam weldra den Mayor ter kennis die de milicie deed uitrukken, welke echter, vergeten hebbende hare uniform aan te trekken, onder de menigte verspreid, door geene der strijdende partijen geëerbiedigd werd, en waarbij velen hunner zware wonden bekwamen. Terwijl dit alles voor de Vrijmetselaars-loge gebeurde, stroomde eene groote bende van de Bank-partij naar het arsenaal, sloeg de deur in, brak de rustkamer open, wapende zich met geweeren en laadde die met scherpe patronen. Daar achter volgde een groot aantal burgers, insgelijks gewapend, die zich tot eene wacht ter bescherming van het arsenaal vormde. De Mayor kwam op de plaats aan, en hield eene aanspraak tot de gewapende menigte, welke hij eindelijk, na groote moeite, bezadigde, en nu werden de wapenen weder op derzelver bergplaats gebragt. Een troepen-korps bezette het arsenaal en de menigte verspreidde zich. Middelerwijl was in alle gedeelten der stad alarm geslagen en de verbittering tot eene vreesselijke hoogte gestegen. Het bestuur trof intusschen krachtdadige maatregelen om verdere onlusten te verhinderen. Vijf kompagnien infanterie hielden de Beurs den ganschen nacht bezet. Dienvolgens gingen nu verder de verkiezingen ongestoord haren gang, en werd de democratische candidaat, de Heer Laurence, tot Mayor gekozen. Het getal der slagtoffers dier beroeringen is nog niet bekend; dood is niemand, zegt men, edoch zeer velen zijn zwaar en bedenkelijk gewond, met name vele Officieren der Militie."

— De *Courrier des Etats Unis* meldt:

De beide Oostenrijksche fregatten, die sedert jaar en dag verwacht werden, zijn alhier aangekomen en hebben de 240 Polen, welke zij van Triest afvoerden, op Amerikaanschen grond en bodem aan wal gezet. Op het zien dezer ongelukkigen konnen zich niet van een smartelijk medelijden onthouden. Zonder middelen, zonder hulpbronnen, zonder toekomst, zouden deze ongelukkigen welhaast zich tot de uiterste ellende gedoemd zien, indien zij niet door doelmatigen onderstand in staat worden gesteld het oogenblik af te wachten, waarop zij nuttigen arbeid vinden, en zich in het binnenland verspreiden kunnen. Reeds heeft de stedelijke Raad van New-York van hunnen toestand kennis genomen, en ongetwijfeld zal voor hen eene inteekening geopend worden. De zich alhier bevindende Franschen zullen gewisselijk niet de laatsten zijn om voor deze ongelukkigen de milde hand te openen; wij zullen ons beijveren om het door hen te dezen verrigte, wereldkundig te maken.

BELGIE.

In den *Messager de Gand* leest men het volgende: Alle revolutionnaire dagbladen bezingen *en Chorus* het ontwerp van wet, dat, met vernietiging van Art. 14 der Constitutie, de Orangisten en zelfs de onpartijdige lieden beletten moet hunne meening nopens de politieke gebeurtenissen te uiten, wanneer deze niet vijandig is tegen de Vorsten van het Huis van Oranje.

Zoo zal het voortaan aan de Dagbladen verboden zijn, te zeggen, dat Koning Willem een Godshuis van liefdadigheid heeft gesticht, eenige sommen gelds aan de armen heeft geschonken, onze fabrijken heeft beschermd, dat hij de *administratieve* scheiding tusschen de beide deelen van het Koningrijk der Nederlanden toestemt, geen wrok of toorn jegens de muiters voedt; dat hij geneigd is hun alles te vergeven; dat hij, zelfs zonder denkbeeld van wraak, Mijnheer van Bommel en diens gelijken veracht, die laaghartig jegens hem hunnen eed hebben verbroken; dat de terugkeer onder zijn bewind de werkzaamheid van alle nijverheidstakken herstellen, en vertierwegen openen zoude, zonder welke het voor Belgie onmogelijk is langen tijd te bestaan, zoodanig als het thans is; dat buiten dien terugkeer wij noch nationale onafhankelijkheid noch burgerlijke vrijheid kunnen genieten; dat, met één woord, het Belgische grondgebied, zoodanig als het 15-November-Traktaat het maken wil, geene tien jaren van Holland kan gescheiden blijven, welk land hetzelve schier aan alle zijden zal omringen en afsluiten; dat wij door de ellende zullen genoodzaakt zijn, ons, zonder voorwaarde, in de armen onzer naburen te werpen, en dat het voorzigtig en zelfs noodzakelijk is, om, terwijl wij het nog kunnen, eene zoodanige gebeurtenis te voorkomen, door overeenkomsten. die onze regten en vrijheden verzekeren.

ADVERTISSEMENTEN.

Mengelwerk.

Edmund Kean,

DE BRITSCHE TOONEELSPELER.

Ook Engeland heeft zijnen *Tolma* verloren. *Edmund Kean*, de grootste Britsche Acteur van den tegenwoordigen tijd, stierf, 46 jaren oud, op den 15 Mei dezes jaars, te Richmond. Hij werd te Londen, op den 4 November 1787, geboren. Zijne ouders waren *Aaron Kean*, broeder des vermaarden Buiksprekers *Mozes Kean*, en de dochter van den, in zijnen tijd, als Tooneelschrijver en Acteur, zeer geachten *George Saville Carey*. Hij behoort alzoo tot eene familie, aan den schouwburg na verwant. Verwaarloozing in de vroegste jeugd veroorzaakte naderhand veel arbeids, slechts ten deele gelukt, om den, naar ziel en ligchaam, achterlijken knaap eenigzins te vormen. Het, door de betrekkingen zijner ouders begunstigde, veelvuldige en vroegtijdige bezoeken des schouwburgs wekte in hem eene onweerstanbare zucht naar tooneelroem, en, pas vier jaren oud, waren zijne sprekende zwarte oogen hem behulpzaam in de vervulling van zijn verlangen, om de planken te betreden. „Eenige dagen vóór de eerste vertooning „der Opera *Cymon*," verhaalt *Michel Kelly*, „werden mij verscheidene kinderen voorgesteld, om uit dezelve den benoodigden „*Cupido* te kiezen. Eén derzelven trok „mijne bijzondere oplettendheid; van wege „zijnen sprekenden blik. In zijne groote „zwarte oogen was zijne begeerte, om gekozen te worden, te lezen. Die stomme

» welsprekendheid konde ik niet weêrstaan, » en ik nam alzoo dit kind, toen nog weinig » vermoedende, dat het eenmaal tot een' » zoo uitstekenden kunstenaar zoude opgroeijen!" — Terwijl *Kemble* in *Drurylane* den hoogsten roem inoogstte, verrigte *Kean* aldaar werktuigelijke diensten. Later vervulde hij onbeduidende rollen in *Haymarket*, maar noch tot zijne eigene, noch tot des publieks voldoening. Daarop zwierf hij met rondtrekkende troepen, zelfs met koorddansers, her- en derwaarts, tot dat hij, in 1811, bij den schouwburg te *Exeter* een *engagement* verkreeg. Dat zijne opvoeding verwaarloosd was, gelijk wij reeds aanmerkten, is uit het reeds vermelde blijkbaar. Tot niets betoonde hij eenigen lust, in spijt van den voortreffelijksten aanleg, wat buiten het tooneel omliep. Nooit sloeg hij zelf eenig geloof aan het wegens hem verbreide, valsche gerucht, alof hij een natuurlijke zoon des Hertogs *van Norfolk* ware; maar hij weêrsprak het destijds niet, omdat zulks de opmerkzaamheid des publieks, hem zoo noodig, op hem vestigde. In zijn twintigste jaar huwde hij met Miss. *Chambers;* maar reeds na verloop van weinige maanden berouwde hem die stap, en in zijn verdriet deswege gaf hij zich meer dan ooit over aan een losbandig leven. Toen hij echter vader werd, bepaalde hij zich, waarschijnlijk ter oorzake van vermeerderde behoeften, van nieuws tot vlijtige beoefening der kunst. Toen hij te *Exeter* kwam, had hij reeds twee zonen. De oudste, toen twee jaren, heette *Howard;* een naam, welke het gerucht, betrekkelijk den Hertog *van Norfolk*, nieuw voedsel gaf. Het kind werd slechts vier jaren oud. Te *Exeter* werd de Heer *Nation*, een kenner van *Shakespeare* en het tooneel, op *Kean* opmerkzaam, en deed al wat hij vermogt, om het publiek te zijner gunste te stemmen. Dit schijnt hem echter niet bijzonder gelukt te zijn. Immers een stadgenoot vermeldt, dat de inwoners van *Exeter* elkander te dier tijd dikwijls vroegen, wat dan toch de Heer *Nation* in dat jonge mensch zag, om zoo veel ophefs van hem te maken.

Had *Kean* tot dusverre al de onaangenaamheden en ontberingen zijner loopbane, vooral in den aanvang, eigen, de volle mate gesmaakt, de volgende anecdote bewijst, dat zijne levensomstandigheden nog alles behalve aangenaam waren. Des Heeren *Nation's* barbier, die ook het tooneel bediende, kwam op zekeren dag, naar gewoonte, bij hem, en beantwoordde de vraag, hoe *Kean* den vorigen avond gespeeld had, aldus: » Is 't geen schande, dat men zulk » eenen man dus bejegent? Om zich voor » zijne zware rol eenigzins te versterken, » had hij eene pint *porter* noodig. Hij had » geen geld, en de waard wilde hem niet » borgen. Ik heb hem op staanden voet » de twee *pence* gegeven." En echter sprak *Kean* later van dit tijdperk, als van zijne gouden eeuw! — Van *Exeter* begaf zich het tooneelgezelschap naar *Weymouth*, en van daar naar het eiland *Guernsey*. Hier moest *Kean*, op zekeren avond, de rol van *Arlequin* spelen; maar, toen het spel begon, was hij verdwenen. Na verloop van een paar dagen vond men hem in een bierhuis weder, en het eerste, wat hij zeide, was: » Ik speel geen *Arlequin*, ik wil » verd.... zijn, als ik het doe!" Het publiek nam dit echter zeer envel op; zijn *benefiet* nam gevolgelijk niet op, en, toen de troep het eiland verliet, moest *hij*, om schulden, daar achter blijven. Toen men hem eindelijk vrij liet, begaf hij zich naar *Teignmouth*, waar hij, in eene kleine herberg, een *Concert* gaf, voor zes *pence* de persoon, ten einde naar *Exeter* te kunnen komen. Hier gaf hij een tweede, voor een' (*Eng.*) schelling *entrée*, en ging toen naar *Barnstaple*, waar hij, voor zich en zijne vrouw, tegen dertig schellingen per week, *geëngageerd* was. In den herfst van 1813 kwam hij te *Dorchester*. Derwarts werd, op herhaald aanzoek van Dr. *Drury*, de Directeur van *Drurylane*, de Heer *Arnold*, afgevaardigd, en woonde twee avonden na elkander, onbekend, de voorstellingen van *Kean* bij, welke volstrekt geen volk trokken. Na afloop der tweede vervoegde zich de Heer *Arnold* achter de schermen bij hem, en noodigde hem, tegen den volgenden morgen, op het ontbijt. Als buiten zichzelven kwam *Kean* dien avond te huis. » Ik heb mijzelven voor altijd bedorven!" riep hij zijner vrouwe toe: » *Arnold* is » tweemaal in den schouwburg geweest, en » ik heb mij geene moeite gegeven, maar » zeer flaauw en onachtzaam gespeeld; » want! — wie kan voor zulke ledige zalen » *spelen?*" Na een' slapeloozen nacht, ging *Kean* naar den Heer *Arnold*, die hem verklaarde, dat hij, naar zijn gevoelen, te *Londen* fortuin zoude maken, hoewel het publiek somwijlen zeer grillig was. Dienvolgens deed hij hem tweederlei voorslag; namelijk, zich terstond te *engageren* voor drie speelsaizoenen, het eerste tegen acht, het tweede tegen tien, het derde tegen twaalf *guinjes* per week; of, vrij van onkosten en alle andere uitgaven, met hem naar *Londen* te reizen, en desgelijks, zoo hij niet geviel, of het met het *Comité* niet mogt kunnen vinden, vergoeding voor de terugreis. Acht *guinjes* waren toen voor *Kean* een groote schat, en hij nam alzoo, zonder bedenken, den eerstgenoemden voorslag aan. Het contract was nog niet geteekend, toen *Kean*, op raad van den Heer *Nation*, zijne voorstellingen te *Londen*, op den 26 Januarij 1814, met *Shylock* begon, en eene volkomene zegepraal in die rol behaalde. Toen hem nu het contract werd voorgelegd, aarzelde *Kean* geen oogenblik hetzelve te teekenen; maar het *Comité* vernietigde op staanden voet het verdrag, verleende hem een inkomen van den eersten rang, en schonk hem daarenboven vijftig *guinjes*. Na de voorstelling van Koning *Richard* kreeg hij honderd *guinjes*, van Lord *Essex* een prachtig zwaard, en van toen af streefde de groote wereld naar zijne bekendschap.

Kean's talent was nagenoeg algemeen; alleen in kleine blijspelen konde hij niet slagen. Verwaandheid was en bleef hem vreemd, hoezeer hij de bewustheid van eigenwaarde steeds in den boezem omdroeg, en, waar het pas gaf, het niet ontveinsde, welke eene hoogte hij in de kunst hoopte te bereiken. Toen hem eenige vrienden, van wege zijne ongemeene bekwaamheid in de behandeling van den degen, aanzochten, eene schermschool op te rigten, antwoordde hij: » Dat gaat niet aan: men moet van mij » niet kunnen zeggen, dat ik schermmeester » geweest ben." — Overigens bezat *Kean* al de voorregten en gebreken van een Genie. Nooit vergat hij zijne eerste begunstigers. Toen hij met al den roem van eenen eersten Treurspeler te *Exeter* terugkwam en als *Richard* optrad, wees hij in de kleedkamer, waar ook de Heer *Nation* zich bevond, op een' met steenen omzetten halskraag, dien hij om had; het was een zeer geslotene, welke hem, vóór jaar en dag, door *Nation* te *Exeter* vereerd was; en verbaasd zeide deze: » Gebruikt gij dat » oude tuig nog?" — » Nooit geef ik den » *Richard* zonder *dezen* kraag!" antwoordde *Kean*: » hij is mij meer waard, dan alle » nieuwere geschenken; want ik ontving » dien, toen ik hem noodig had."

Kean betrad voor de laatste maal als *Othello* het tooneel. Hij was bleek en ziekelijk, en had aan de dringende vertoogen zijner vrienden, om zich te sparen, geen gehoor verleend. Zijne ligchaamskrachten ondersteunden echter zijnen wil niet meer. Hij viel onder het spelen in onmagt, en zonk zijnen eenigen zoon in de armen, met de woorden: *Farewell! Othello's occupation's gone.*" (Vaartwel! *Othello* heeft afgedaan.)

DE BOLOGNEES IN DE OPERA.

Wie de zeden en het karakter van de lagere volksklassen wil bestuderen, moet hen in hunne openlijke betrekkingen, inzonderheid bij hunne openbare vermaken, waarnemen. In Italië vindt men daartoe de beste gelegenheid in den schouwburg. Levendig herinner ik mij, in dit opzigt, een tooneel, ten vorigen jare (1832) te Bologne bijgewoond, 't welk ik thans verhalen zal.

Het volk, het gemeen, te Bologne kan de dagen zijner souvereine losbandigheid nog niet vergeten. Naardien hun echter dat handwerk verboden is, spelen zij nu daarmede, als 't ware, komedie, en wel dáár, waar zulks eigenlijk te huis behoort, namelijk in den schouwburg. Op den 12 October deed de aankondiging, dat de vermaarde zangeres *Malibran Garcia* zich zou doen hooren, de gansche stad derwaarts stroomen, en was de groote zaal, lang vóór den aanvang, opgepropt vol. Diepe duisternis heerschte nog alom. Kalm en zwijgend zat het *parterre* in gespannen verwachting neder. Niet alzoo de *engelenbak* (de staanplaats), welke de behoefte aan *licht* uit de hoogte scheen te gevoelen. Gelijk de murmelende woudbeek, na langdurigen regen tot een' geweldigen bergstroom aangegroeid, donderend nederstort, zoo ontwikkelde zich uit het geroep van enkele stemmen en het gemurmel des volks een verdoovend, wild en verward koor, meer gelijkende op den *Olimpischen* donder, dan naar het geluid van menschelijke stemmen. *Vox populi vox Dei!...* Door den weêrklank der ruime zaal als verdubbeld, dreunde deze van het vreeselijke gebrul, en, door de levendigste gebaren ondersteund, was het, alsof de pijlers der *loges* schudden, en het *parterre* met den val der *Titans* bedreigd werd! Lang wederstond het *obscurantismus*, of liever de lichtschuwe berekening des *leveranciers*, de begeerte der joelende vergadering. Eindelijk opende *Prometheus* het luik, en majestueus daalden, in stralende glorie, de schitterende *lampions* neder, door de menigte met een woedend vreugdegeschreeuw begroet. Maar, ligter is het, het vat der *Danaiden* te vullen, dan bedorvene kinderen tevreden te stellen! Naauwelijks waren hunne *oogen* voldaan, of hunne *ooren* eischten desgelijks bevrediging. Vernieuwd, nog sterker, doch vergeefs getier; de *Professori* (muzikanten) waren er nog niet. Dan, het *Paradijs* (de staanplaats) wilde tijdverdrijf, het wilde muzijk; muzijk moest er zijn, zoo niet van beneden naar boven, dan van boven naar beneden. Eensklaps, tot mijne niet geringe verbazing, klonk uit de *lubbionne* (meergenoemde plaats), in veelstemmig akkoord, het bekende koor uit *Bellini's* Zeeroover, en inderdaad niet slecht. Deze proef werd met eene verschrikkelijke geestdrift ontvangen, en moest herhaald worden. Toen ook dit geschied was, en het stuk nog niet begon, deed zich 's volks ongeduld op eene bedenkelijker wijze vernemen. Niet meer wetende, wat te doen, scheen het elk oogenblik gereed tot uitersten over te slaan, toen gelukkig één uit de heffe des volks op den vernuftigen inval kwam, om zich, met eene gillende stem en welslagende naboetsing, als een haan kenbaar te maken. De ontzettende toejuiching, welke hem ten deel viel, was een bewijs, dat hij den waren volkstoon getroffen had. Op eens klonken nu de geluiden van alle brullende, blaffende, loeijende, miaauwende, blatende, knorrende, huilende beesten, vier- en tweevoetige, gehaarde, gehorende, borstelige en gevederde, dooreen, gepaard met een alles verdoovend handgeklap. Wie niet geweten had, dat het *Bolognezen* waren, zou inderdaad geloofd hebben, dat de vergadering, door middel eener tooverroede, tot haren oorsprong, haar eigenlijk stamhuis, in *noach's* Ark, was wedergekeerd! Nadat ons gehoor dit vagevuur der afgrijselijkste beproeving had doorgestaan, sloeg ten laatste de lang verbeide stond, en stelden ons de zoete, smeltende toonen der onvergelijkelijke zangeres ruim en rijkelijk schadeloos voor het geleden leed; terwijl de regtvaardigheid eischt, hier nog nevens te voegen, dat hare eerste noten op de eensklaps getemde zangers dezelfde werking deden, als eens *Orpheus'* lier op de helsche Geesten.

(*Vaderl. Letteroefeningen*, 1833.)

Te PARAMARIBO, bij J. J. ENGELBRECHT.